

Soma, Karadon, Elbistan, Kozan, Alkumru, Davutpaşa, Tuzla, OSTİM ve Ali Sami Yen... Yandaş Kapitalizmi 'Katliam Markaları' Yaratıyor

EMO Yönetim Kurulu, İstanbul'da Torunlar Şirketi'nin rezidans inşaatında 10 işçinin öldüğü asansör faciasına ilişkin yazılı açıklama yaptı.

Ülkemizde AKP iktidarıyla birlikte zirveye ulaşan yandaş korumacılığına dayanan vahşi kapitalizm, hak-hukuk tanımamakta; işçilerin yaşam hakkını yok etmektedir. Bu ucubeleşmiş vahşi kapitalizmin bir uygulaması olarak Ali Sami Yen Stadı'nda yükseltile lüks konutların yer aldığı rezidans inşaat, 2'si kardeş olmak üzere, 10 işçiye daha mezar yapılmıştır.

İnsanlarımız işsizlik karşısında 3-5 paraya ölümü pahasına çalışmak zorunda bırakılmakta; yandaş şirketlerin her türlü denetim ve kuraldan muaf tutulmaları sağlanmaktadır. Nitekim 10 işçiye mezar olan rezidans inşaatı için çalışma yasağını delen, gece 19.00-07.00 saatleri arasında da işçileri çalışmaya zorlayacak bir izin verildiği ortaya çıkmıştır. OECD genelinde haftalık çalışma süresi en fazla 40 saat iken, Türkiye'de yasal haftalık çalışma süresi en fazla 45 saattir. Yasal olarak bile OECD'den fazla olan bu çalışma saatlerinin fiili olarak aşılar çok daha yukarılara çıktığı ve yüksek çalışma saatlerinin iş kazalarının meydana gelmesindeki en önemli faktörlerden biri olduğu da bilinmektedir.

Yaşanan iş cinayetinde ise kasıtlı ihmaller zinciri olduğu açıktır. Aynı inşaat Nisan ayında 19 yaşında bir işçi halat kopması sonucu 15. kattan düşerek yaşamını yitirmiş; Ağustos ayında da bir yangın çıkmıştı. Müfettişlerin

5 ay önce hazırladığı rapor, yaşananın kaza değil, tasarlanmış cinayetler olduğunu göstermektedir. Daha önce yaşanan yüksekten düşme sonucu ölüm olayında basına yansıyan bilgilere göre Çalışma Bakanlığı müfettişleri inşaatı kontrol etmişler, birçok ek-sik bulmuşlar ancak bakanlık sadece yapı sahibine 6 bin 270 TL para cezası vermekle yetinmiştir. Ancak Bakanlık tarafından yayımlanan "İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik" hükümlerini neden uygulamadıkları anlaşılamamıştır.

Her iş cinayetinde kazaya ilişkin teknik açıklamalar yapılarak ve çalışanlar suçlanarak, katliamın üstü örtülmeye çalışılmaktadır: "Asansör raydan çıkmış, sektörün doğasında olan kaza yaşanmıştır; çalışanlara ne kadar iş eğitimi verilse de çalışanlar güvenliklerine dikkat etmemektedirler." Oysaki ülkemizde asansör ve yapı denetimi, vahşi kapitalizm uygulamalarıyla başlı başına sorunlu denetim alanları olarak karşımızda bulunmaktadır. Yaklaşık 350 bin asansörün işletmede olduğu tahmin edilen ülkemizde 2012 yılına kadar bu asansörlerin sadece yüzde 7.5'i kontrol edilmiştir. Makina Mühendisleri Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası tarafından özveriyle, duyarlı belediyelerle yapılan protokoller kapsamında gerçekleştirilen bu kontrollere göre asansörlerin yüzde 70'i kullanım açısından tehlikeli durumdadır. Nitekim alandaki ciddi boşluk, Türkiye'de kaç asansör, kaç yürüyen merdiven, kaç inşaat asan-

sörü olduğunun dahi bilinmediği bir düzeydedir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, bu konuda yaptığımız bilgi edinme başvurularına ellerinde bilgi olmadığı yanıtlarını vermektedir. Aynı durum TÜRKAK tarafından akredite edilen A Tipi Muayene Kuruluşları için de geçerlidir. Bu kuruluşlarda çalışan veya hizmet alınan görevlilerin uzmanlık, nitelik ve sayıları TÜRKAK tarafından bilinmemektedir.

Asansör denetimine ilişkin genel sorunların yanında inşaat halindeki binalar için kurulan asansörler, bu yetersiz denetimin bile olmadığı daha sorunlu bir alanı oluşturmaktadır. İnşaatlarda kullanılan personel, yük ve eşya taşıma asansörleri kiralama yoluyla, inşaatlar arasında gezici bir sistemle kurulmaktadır. Bu asansörler Makine Emniyet Yönetmeliği hükümlerine göre; yapı sahibi, şantiye şefi, iş güvenliği uzmanı tarafından kontrol edilmelidir. Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği'ne göre de bu kontrollerin yapılar yapılmadığının yapı denetim şirketleri tarafından takip edilmesi gerekmektedir. Burada yine piyasaştırma örneği düşük ücretle diploma kiralamaya dönüşen bir sistem yürümektedir.

10 işçimizin yakınlarına ve tüm halkımıza başsağlığı diliyor, iş cinayetlerinin hesabının sorulmasını, iş kazası adı altında katliamlara son verecek her türlü düzenlemenin yaşama geçirilmesini talep ediyoruz.

*Açıklamanın tam metni www.izmir.emo.org.tr adresinde yer almaktadır.